

Nieuwsbrief nr. 15 (juni 2015)

Vogelwerkgroep Zutphen e.o

www.vwg-zutphen.nl

p/a

Secretaris Remke van Rijswijk, Rustoordlaan 53, 7211 AW Eefde.

Tel : 0575-518760 of 0610380170. (vwgzutphen@gmail.com).

Agenda en mededelingen

Uitnodiging : Op zondagmiddag 28 juni a.s. wordt in Zutphen op de Zaadmarkt in het centrum de Goed Geboerd Markt gehouden. De Vogelwerkgroep is hier met 3 stands aanwezig in het kader van het jubileumjaar:

- uilenballen pluizen
- aanbieding Vogelwandelboekje aan de wethouder
- voorvertoning van de film "Vogels van Zutphen en Omstreken"
- doorlopende beeldpresentaties over het werk van de vogelwerkgroep
- informatie over vogels, vogelbescherming en de vogelwerkgroep

Van het bestuur.

Dit jaar bestaat de Vogelwerkgroep 10 jaar. De actiteiten opgezet door de jubileum-commissie zijn volop gaande. Er zijn vele activiteiten voor de leden en ook niet- leden.(via publicatie in de plaatselijke bladen). Zie verderop in deze Nieuwsbrief

Wij zijn blij dat Steven de Bie dit voorjaar voorzitter van onze vereniging is geworden. Ook Carin Barendregt is tot het bestuur toegetreden.

Een nieuwe folder over onze de verenigingsactiteiten is in de maak en zal op 28 juni beschikbaar zijn.

De vogelcursus voor beginners was dit voorjaar weer een succes met 15 deelnemers. Over een vervolgcursus dit najaar wordt nagedacht.

De midweek excursie op Texel was een groot succes: voor veel deelnemers verschillende nieuwe soorten, ook voor de fanatieke vogelaars.

Ganzenbeleid:

Roeken en ganzen zijn twee soorten waarvoor de VWG regelmatig in de bres springt, tot onlangs voor de rechtbank aan toe.

1 juni j.l. werd ons beroep (en van de Faunbescherming Nederland) behandeld tegen de besluiten van Gedeputeerde Staten van Gelderland en het Faunabeheerplan Ganzen 2014-2019 behandeld bij de Rechtbank in Arnhem.

Omdat er door G.S. ontheffing is verleend om ook op trekganzen te schieten (internationale verantwoordelijkheid) en ook overal in de provincie zomerganzen te bejagen worden er te veel ganzen afgeschoten.

Zelfs presteerde G.S. het onlangs om een nekbreek vangactie goed te keuren vanaf 1 juni j.l.

Nota bene op 7 plaatsen in de uiterwaarden midden in het broedseizoen van vogels.

Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten in Gelderland verlenen hieraan, middels niet openbaar overleg in het GAK (een subcommissie van de Faunabeheereenheid Gelderland) medewerking. Is er aangetoond dat dit soort maatregelen zin hebben? Nee.

Iedere provincie doet maar wat. Samenwerking zoals in het G7 akkoord waar alle provincies in Nederland het eens waren is er niet. Alsof ganzen niet vliegen. De uitspraak van de Rechtbank wordt medio juli a.s. verwacht.

Jubileumprogramma.

Het 10-jarig bestaan is aanleiding geweest om een speciaal activiteitenprogramma op te zetten, met als doel vogels nog dichterbij mensen te brengen en te laten zien dat vogels alle moeite van het beschermen waard zijn.

1. Iedere maand een vogelwandeling in (de omgeving van) Zutphen

Deze voor iedereen toegankelijke vogelwandelingen in en om de stad, onder leiding van Rob van Swieten zijn een succes, met circa 15 personen per wandeling.

Resterende wandelingen:

- 21 juni 2015. Wandeling Stokebrandse waarden. 07.00 uur. Duur 3 uur.
- 19 september 2015. Fietsronde Mars/sluis Eefde. 09.00 uur. Duur 3 uur.
- 31 oktober 2015. Fiets/wandeling Rammelwaard. 10.00 uur. Duur 3 uur.

Voor leden en niet-leden. Kijker en vogelgids meenemen.

Informatie: Rob van Swieten, 06-13357686. E-mail: rovanw@hotmail.com

2. Vogelwedstrijd

Er is een vogelwedstrijd waar iedereen aan mee kan doen. Alle creatieve verbeeldingen die over vogels gaan tellen mee: foto, film, gedicht, verhaal, beeldhouwwerk, lied. Alle inzendingen worden beoordeeld op creativiteit, originaliteit en emotionele impact; kwaliteit is minder belangrijk. Alles telt mee dat is ontstaan vanaf 2005, dus binnen de leeftijd van de VWG. Per persoon maar 1 inzending. Inzendtermijn is verlengd: op **7 juli** moet de inzending binnen zijn bij Joost Meilof, Bonendaal 43, 7231 GE Warnsveld, per post of per email j.meilof@solcon.nl of gewoon brengen. De uitslag wordt bekend gemaakt op de VWG jubileumavond op 27 oktober.

3. Boekje Vogelwandelingen in en rond Zutphen

De stad Zutphen en de omgeving zijn bijzonder rijk aan vogels. Dit is te verklaren uit de vele biotopen die er zijn: stedelijke omgeving, de IJssel met de uiterwaarden, weilanden en moerassen, heide en akkerland, de Berkel en kleine beken die het hogere achterland verbinden met de IJssel. Reden genoeg om een boekje met 19 vogelwandelingen te maken. Elke wandeling omvat een kaartje, routebeschrijving, en aanduiding van de soorten vogels die je kunt zien in verschillende jaargetijden.

Het boekje is gereed en ligt nu bij de drukker. Hopelijk lukt het ons op 28 juni a.s tijdens “de Goed Geboerd Markt” het eerste exemplaar te overhandigen aan de wethouder van Zutphen, mevrouw Cobby Pennings. Daar zal dan ook het boekje verkrijgbaar zijn.

4. Boekje Weidevogels in de Tichelbeeksewaard

Frans Parmentier en anderen doen al jarenlang onderzoek naar de weidevogels in de Tichelbeeksewaard. De VWG maakt thans een boekje waarin over de resultaten van deze weidevogelbescherming wordt verteld. De verwachting is dat het boekje in september zal verschijnen. Nadere mededelingen volgen.

5. Manifestatie op Goed Geboerd Markt 28 juni 's middags.

Op de Goed Geboerd Markt zal de VWG zichtbaar aanwezig zijn met een 3 kramen. Daarin gaat van alles gebeuren en is veel te zien:

- Een doorlopende beeldpresentatie (slideshow) van 4 typische VWG-activiteiten en onderwerpen: ooievaars – uilenbescherming – ringen van vogels – vogelcursus.
- De voorvertoning (trailer) van de VWG film: “Vogels van Zutphen en Omstreken”. Deze film zal in z’n geheel voor het eerst getoond worden op de jubileumavond op 27 oktober, maar een voorproefje wordt nu al gegeven
- Aanbieding van het boekje Vogelwandelingen in en om Zutphen an wethouder Pennings van de Gemeente Zutphen. De wandelingen strekken zich uit over het werkgebied van de VWG (Zutphen, Brummen, Lochem, Bronckhorst, Voorst).
- Jouck Iedema gaat met kinderen uilenballen; ze mogen meenemen wat ze in de ballen aantreffen aan schedeltjes en kaakjes. Een presentie van in ons gebied voorkomende opgezette uilen is aanwezig.
- Verder zal er een informatietafel zijn met informatie over vogels en vogelbescherming van Vogelbescherming Nederland, SOVON en natuurlijk van de VWG zelf.

6. Jubileumjaarboek

Zoals gebruikelijk zal ook in 2015 een jaarboek uitkomen, maar dan wel een speciale uitgave waarin veel wordt teruggekeken op 10 jaar VWG Zutphen e.o. Dat terugkijken gebeurt dan vooral op de resultaten van onze activiteiten: op onze zgn. januari wintertellingen, een overzicht van roeken, en andere tellingen en wat we zoal in die 10 jaar hebben gezien op de trektelpost, op allerlei inventarisaties. En ook op de moeite die het kost om vogels te beschermen.... Deze speciale uitgave hopen we ook op de Jubileumavond (zie 7) te kunnen presenteren.

7. Jubileumavond voor leden en familie

Als afsluiting van het jubileumprogramma wordt op dinsdagavond **27 oktober** om 19.30 uur in het IJsselpalvijloen in Zutphen een speciale jubileumavond gehouden. We kijken terug op 10 jaar VWG, de winnaars van de vogelwedstrijd worden bekend gemaakt, de film “Vogels van Zutphen en omstreken” wordt vertoond en natuurlijk zal een lezing over vogels niet ontbreken. Een uitnodiging wordt t.z.t. nog apart verstuurd. Graag vast noteren in uw agenda.

De Jubileumcommissie bestaat uit: Joost Meilof, Hans Grotenhuis en Steven de Bie.

Vogelberichten

Voor wie de Stentor of de facebookpagina van de VWG niet heeft gezien; op 8 mei is het enige jong van het paartje slechtvalken op de Walburgiskerk geringd en opgemeten. Het jonge beest, een vrouwtje, woog toen 660 gram. Een andere nieuwe roofvogel die steeds vaker gezien wordt is de zeearend. Half mei zat er nog een vogel in de Rammelwaard. Het is een onvolwassen vogel die nog niet broedt en ook in Wijhe wordt gezien. Ze vliegen blijkbaar zo maar even op en neer langs de IJssel.

Een andere nieuwe overzomeraar is de grote zilverreiger. Voor het eerst lijkt het er op dat er enkele overzomeren in en rond de Empese en Tondense Heide. Het wachten is natuurlijk op broedgevallen....

Dezer dagen vliegen de jonge ijsvogels uit. Het zijn er ongetwijfeld meer dan ooit; dus wanneer je langs het water loopt, je houdt je oren open en kijkt een flink stuk voor je uit, dan ga je ze overal tegen komen deze zomer. Andere soorten met relatief hoge aantallen dit jaar zijn kleine plevier, roodborsttapuit en ooievaars. Het ziet er naar uit dat de hoge populieren in de Rammelwaard, waarin >20 ooievaars broeden, kunnen blijven staan, maar de meeste bomen, bosjes en houtwallen in de uiterwaarden gaan dit jaar allemaal tegen de vlakke in het kader van vrij stroombaan voor de rivier. Dus wanneer je nog mooie landschapsfoto's van de

IJssel wilt maken moet je dat snel doen. Een tweede kolonie met boombroedende ooievaars is ontstaan langs de IJssel bij Bronsbergen waar dit jaar ook een twintigtal broedparen aanwezig zijn. Ieder jaar worden het er meer.

Na een onderbreking in 2014 zijn er dit jaar op 3 juni weer grauwe ganzen geringd bij de Vijver. 29 jonge vogels zijn geringd en 20 oude vogels die al een ring hadden zijn opnieuw opgemeten en gecheckt. Van de gevangen vogels worden lengtematen van vleugels, kop, snavel e.d. verzameld. Ook zijn ze alle gewogen, geslacht bepaald en er worden monsters genomen voor controle op vogelgriep. Nieuw dit jaar was de controle op de aanwezigheid van hagel in de ganzen met behulp van een metaaldetector. Dat bleek bij verschillende vogels het geval! Meldingen van geringde ganzen graag doorgeven op www.geese.org

Op de ijsbaan zijn op 29 mei, door weer een ander groepje, de jonge kieviten geringd. Op de ijsbaan zitten zeven paar en daarvan zijn tien jongen geringd. Twee daarvan konden al vliegen. Twee paar zaten nog op eieren en de jongen daarvan zullen later worden geringd. Verder worden er regelmatig vogels geringd op VRS (Vogelringstation) Klarenbeek en op VRS Oude- en Nieuwe Gasthuis-terrein. Wanneer er door wie hoeveel van welke soorten geringd zijn, is te vinden op www.trektellen.nl

Dit jaar zijn er gelukkig ook weer nachtegalen te beluisteren. Op De Mars zitten minimaal twee mannetjes en ook in Cortenoever zit er één evenals aan de noordkant van Eefde. Het aantal broedparen blijft daarmee dit jaar steken op 4-5 paar voor het hele werkgebied. Niet veel, maar ze zijn er nog. Futen zijn er dit jaar weer volop maar doordat overal de oevervegetatie is gesloopt is er nog maar dramatisch weinig plek voor deze soort om te broeden. Met dit beleid (met als gevolg heel weinig jongen) ziet het er niet zo goed uit voor de fuut.

Naast positieve berichten: 2015 was een dramatisch jaar voor weidevogels. We zijn er nu echt bijna doorheen. Op grasland is het ongeveer wel klaar met broedende vogels. Er zijn vrijwel geen vogels meer die dat nog proberen. Zo heeft het uitmaaien van nesten en jonge vogels zich vanzelf opgelost..... Ook de bodem van het grasland is zo arm aan voedsel aan het worden dat er nog maar weinig vogels daar voedsel kunnen vinden. De enige succesvolle "weidevogels", broeden tegenwoordig op braakliggende terreinen, platte daken in de stad (scholeksters), akkers, de ijsbaan en natuurgebieden, maar veel zijn het er niet meer en de populaties blijven sterk afnemen. Ook soorten als de koekoek, wielewaal, spotvogel, kleine karekiet, holenduif, patrijs en zelfs broedende knobbelzwanen beginnen dramatisch lage aantallen te vertonen. Geef waarnemingen door op www.waarneming.nl zodat we dat een beetje in gaten kunnen houden.

Naast vogels zijn er ook spectaculaire zoogdieren. Wat te denken van de bever. Deze lijkt zich nu definitief te hebben gevestigd. Er zijn ondertussen waarnemingen uit de verschillende grote plassen langs de IJssel en ik zag zelfs een foto van een bever in de Houthaven hier op de Mars, zwemmend met een grote wilgentak in de bek. Hoe leuk is dat! Zelf voorzie ik dat de oeverwaluwand bij het Bronsbergenmeer en het eiland op de vijver prima locaties kunnen worden voor de bever.

Michel Klemann.

Andere wetenswaardigheden

- Ringvangsten in Klarenbeek van Steven de Bie zijn te vinden onder: <http://www.trektellen.nl/kaart.asp?telpost=1204>. Maar er zijn nog meer plekken in de regio

waar regelmatig vogels geringd worden; zie: <http://www.trektellen.nl/doortrepatroon.asp?soort=9999&au=u&huidigjaar=2014&mland=1&typetellingen=4>

- Waarnemingen doorgeven op <http://vwgzutphen.waarneming.nl/>
- Vogels gezien buiten, in de tuin of hoog in de lucht? Zet de waarneming op waarneming.nl. De enige manier om een beeld te krijgen van de vogels in de regio is door tellingen of via het doorgeven van losse waarnemingen.
- De facebookpagina van de VWG is te vinden op www.facebook.com en dan even zoeken naar "Vogelwerkgroep Zutphen". Op de hoogte blijven? Check regelmatig facebook.com, waarneming.nl en trektellen.nl.

Een nieuwe Visie voor het landelijk gebied van Zutphen.

De gemeente presenteerde onlangs via een adviesbureau een nieuwe concept visie voor het gehele buitengebied van Zutphen. Hierin wordt o.i. te veel vrijheid gegeven aan de agrariers (er zijn slecht 10 bestaande grote veehouderijbedrijven) waardoor het landschap verder gaat verarmen en vogels veel minder kansen krijgen. Vogels hebben dekking, voedsel (o.a. insecten en wormen) en broedgelegenheid nodig. Door grotere percelen toe te staan verdwijnen er houtwallen, bosjes, hekken verdwijnen, en er worden mogelijk hoogteverschillen in het landschap verder gelimineerd.

De aantrekkelijkheid voor vogels en ook voor de recreant zal verder afnemen. Wij hebben daarom een zienswijze ingediend.

Dijkverleggingen Voorsterklei en Cortenoever

De dijkverleggingen langs de IJssel in Cortenoever en op de Voorsterklei zijn volop in uitvoering. De nieuwe inrichting geeft kansen voor de natuur. Naast eerdere plaatsing van steenuilenkasten zijn onlangs enkele zwaluwtillen geplaatst..

Uilen. Het ringen van de jonge steenuilen zal rond 7 juni zo mogelijk plaatsvinden.

Weidevogel onderzoek. Wordt weer vervolgd. De resultaten dit jaar lijken niet gunstig te zijn.

Roeken. 2e sluis Eefde en Cortenoever.

Er is in april 2015 een nieuwe Roekenkolonie ontstaan aan de zuidzijde van het Twentekanaal in Eefde. De Roeken op de bestaande plek zijn verjaagd. Dit najaar worden de bomen bij de sluis gekapt.

Telescoop. De kijker is te reserveren à € 2.- per dag bij Remke van Rijswijk, Rustoordlaan 53, 7211 AW Eefde.(telefoon : 06 10380170 of 0575-518760).

2015 Jaar van de Spreeuw is verlengd: Geef je waarnemingen door!

SOVON en Vogelbescherming hebben het jaar uitgeroepen tot het Jaar van de Spreeuw. De stand is sinds 1980 landelijk met 50% achteruit gegaan. Zie ook www.jaarvandespreeuw.nl. Met meer informatie komt er o.m. duidelijkheid over benutte van terreintypen, voorkomen en jongenproductie. Er zijn nog altijd veel spreeuwen te zien.

In 2015 is er tot dus ver succesvol gebroed. Er zijn dit jaar minder eikenrollers (rupsen) als voedsel. Momenteel zijn er veel jonge vogels in de uiterwaarden te zien die gevoerd worden. Het onderzoek naar voldoende voedsel gaat door. In de "moderne" weilanden zitten vaak minder insecten.

Namens het bestuur Hans Grotenhuis.

Excursiecommissie: Laatste excursie van dit seizoen op **13 juni**

